

verslag veldexcursie
integrale verduurzaming pootaardappelteelt Groningen
donderdag 27 juni 2019

aanwezig:	Deelnemers: Jurjen Oosterhuis, Jan Wolthuis, Egge Jan Hommes, Pieter Bierema, Jan Willem Bakker, Louw Hoekstra LBI: Chris Koopmans, Merel Hondebrink CMG: Koos Koop, Ria Boven Genodigden: Bart Kloppenburg (Kloppenburg machinebouw), Peter Roelfsema (projectleider Natuurinclusieve Landbouw Groningen) 18 belangstellenden
plaats:	Verzamelen bij: Egge Jan Hommes, Wierhuisterweg 43 Pieterburen
Tijd:	19.30 – 22.30
zaaknummer	16287000017

1. Opening	<p>Koos Koop (CMG) opent deze excursie en verwelkomt alle 28 aanwezigen in de schuur van Egge Jan Hommes in Pieterburen. Hij bedankt Egge Jan voor het ontvangst met koffie en koek. Een bijzonder welkom voor de genodigden Bart Kloppenburg (machinefabriek Kloppenburg) en Peter Roelfsema (projectleider Natuurinclusieve Landbouw Groningen).</p> <p>Op het programma staat een bezoek aan proefvelden bij een drietal deelnemers aan het project Integrale verduurzaming van de pootaardappelteelt in Groningen. Omdat op de proefvelden met compost nu nog niet veel te zien is, is dit onderdeel vervangen door een bezoek aan de proefvelden van Hoogland BV in Usquert.</p> <p>Merel Hondebrink (LBI) geeft een kort overzicht van het project, dat nu in het derde jaar is. Naast de drie proefvelden, waar wordt geëxperimenteerd met minder chemie, toepassing van compost en een sabbatical year met groenbemesters, is het laatste jaar een extra proef toegevoegd om de invloed van muntolie op bladluis te bepalen: met plakvallen wordt de aanwezigheid van de gaasvlieg, een natuurlijke vijand van de bladluis, gemeten.</p> <p>Hierop aansluitend merkt Koos Koop op, dat een cursus over plaagbestrijders in de gangbare landbouw hierbij goed zou passen. De proefvelden van dit pootaardappel project zijn niet biologisch. Met de plaagbestrijding worden ook de biologische plaagbestrijders vernietigd. Meer kennis over de plaagbestrijders die van nature in de akkers voorkomen, kan de verduurzaming een verdere impuls geven.</p>
-------------------	---

2. Bekijken van de proefvelden

2.1 Proefvelden bij Egge Jan Hommes, Pieterburen:

Vanuit de schuur van Egge Jan Hommes lopen we naar de proefvelden op dit bedrijf. Het doel van deze proef is de ontwikkeling van duurzame, liefst chemie-vrije teelt van pootaardappelen, met inzet van sporenelementen. Er is een perceel pootaardappelen waar reguliere chemische gewasbescherming wordt toegepast. Daarnaast een perceel waar een mix van sporenelementen met 50% gereduceerde chemische gewasbescherming wordt toegepast en een perceel met een mix van sporenelementen en geen chemische gewasbescherming.

Op het oog is er weinig verschil te zien tussen de gewassen van de verschillende proefopstellingen. Het sap van de planten wordt tot het eind van het groeiseizoen wekelijks geanalyseerd op diverse sporenelementen.

2.2 Proefvelden bij Hoogland BV, Usquert:

In lange stoet auto's slingeren we van Pieterburen naar de proefvelden van Hoogland BV in Usquert.

Hier wordt de stand van de gewassen van diverse rassen pootaardappelen vergeleken bij behandeling met sporenelementen. Het gaat hier om de behandeling van het uitgangsmateriaal: de behandeling die de pootaardappelen van vorig seizoen hebben gehad (met of zonder mineralen) wordt dit groeiseizoen herhaald.

Het gaat hier om de knolinhoud en de invloed van mineralen op de inhoud van ons voedsel. Met de intensivering van de landbouw en de verhoging van de kg-opbrengst per ha is ook voedingsstoffeninhoud van het product dramatisch afgenomen. Hoogland BV gaat ervan uit dat, met de toepassing van mineralen bij de teelt van de gewassen, de voedingswaarde tot 30% kan toenemen.

De mineralen worden toegediend met een variabele mix, gebaseerd op bladanalyses. Te veel mineralen is schadelijk voor de plant.

In het pootaardappelproject wordt de toepassing van minder of geen chemische middelen gecompenseerd met mineralen. Bij Hoogland BV willen ze laten zien, dat met minder chemie, dus minder emissie, toch een goed resultaat kan worden behaald.

2.3 Proefvelden bij Jan Wolthuis, Den Andel:

Hier zijn in 2018 drie verschillende mengsels groenbemester in stroken ingezaaid, met als doel: rust in het bouwplan met optimale bodemopbouw zonder gebruik van chemische middelen.

We lopen door het poot aardappel perceel waar vorig jaar de groenbemesters zijn verbouwd. Het perceel wordt gemonitord op het effect van de verschillende mengsels groenbemesters op de bodemkwaliteit en de poot aardappelteelt. De groenbemesters verschillen in beworteling (oppervlakkig, fijne en intensieve beworteling van Landsberger mengsel of meer diepe penwortels van Warm Season). Voor de poot aardappelteelt moest de groenbemester worden doorgespoten vanwege de vele grassen. Daarna is een niet-kerende grondbewerking toegepast.

De groenbemesters zijn goed verteerd bij Landsberge gemeente en Biomengsel. Bij Warm season zijn gewasresten terug te vinden.

Jan Wolthuis is zeer tevreden over de stand van het gewas poot aardappels: 'Ik heb nog nooit zo'n mooi gewas op dit perceel gehad tot nu toe', is zijn conclusie.

Het principe van een sabbatical year met groenbemesters vindt een vervolg in het GLB-project 'Akkerbelt'.

4. Nabespreking

In de schuur bij Jan Wolthuis worden we ontvangen met een hapje en een drankje. De genodigden krijgen hier de gelegenheid om twee onderwerpen onder de aandacht te brengen, die met dit project te maken hebben:

Bart Kloppenburg: looftrekken in ere herstellen

Aan het eind van de vorige eeuw werden looftrekkers veel gebruikt om voor de aardappel oogst het loof van de knol te verwijderen. Deze mechanische bewerking heeft het vanaf het begin van deze eeuw steeds meer van de chemie verloren. Alleen in de zetmeelgebieden is het mechanisch loofklappen op kleine schaal gebleven. De mate waarin de looftrekker wordt ingezet is afhankelijk van de weersomstandigheden bij de oogst. Daarom wordt hier opgemerkt, dat de looftrekker het niet van de chemie, maar van het weer heeft verloren. Vanwege de doorgaande beperkingen in de chemische middelen is het mechanisch loofklappen weer in trek. Kloppenburg machinebouw ziet veel voordelen in het loofklappen en door gebruik van GPS is het resultaat van looftrekken sterk verbeterd. Hij heeft de machine doorontwikkeld naar een duurzaam type looftrekker, zonder luxe onderdelen, die gewoon het werk doet wat het moet doen.

	<p><i>Peter Roelfsema: Natuurinclusieve Landbouw</i></p> <p>Met de Regiodeal Natuurinclusieve Landbouw wordt Noord-Nederland op de kaart gezet als koploper voor een duurzaam platteland. Deze uitwerking van de visie van de minister wordt in vier regio's (dus gebiedsgericht) gerealiseerd. Het Hogeland is een van deze regio's. Een zorgpunt in het Hogeland is, dat de invloed van de pootaardappelteelt sterk bepalend is voor het inkomen van de boer. De boeren die deelnemen aan dit project 'Verduurzaming van de pootaardappelteelt' durven het aan om te zoeken naar duurzamere teeltmethoden die ook nog in hun voordeel werken. We hebben daar in deze excursie mooie voorbeelden van gezien. Peter Roelfsema spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de deelnemers aan dit project.</p> <p>Koos Koop vult hem aan door de aandacht te vestigen op het Louis Bolk Instituut, die het Collectief Midden Groningen bij dit project heeft betrokken en ervoor heeft gezocht dat het project met POP3-gelden kon worden gefinancierd.</p>	
<p>5.</p>	<p>Rondvraag en sluiting</p> <p>Koos Koop sluit de bijeenkomst af door alle aanwezigen hartelijk te bedanken voor hun aanwezigheid en inzet. De bewering, dat de aardappelteelt in het Hogeland de kurk is waarop de akkerbouwers drijven, maakt hij tastbaar door het overhandigen van een fles aardappelwijn aan de sprekers en gastheren van deze bijeenkomst.</p>	

Dit project wordt mogelijk gemaakt door: "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland"